

Naam: M. Visscher i.s.m. P.F. Reinerink/ P. Leferink
Datum: 26 september 2017
Team/teamonderdeel: SE Advies en Ontwerp/
Telefoonnummer: 541136

Collegevoorstel

Onderwerp	Deelname in EFRO project Bio2HighTex
Advies Is er een uiterste behandeldatum?	Besprekstuk
Hoofddopgave	Hoofddoelgebied Economie
Portefeuillehouder	A.L. Langius
Openbaar	Openbaar
Raadsvoorstel of raadsbrief	n.v.t.

Toelichting voor de openbare besluitenlijst:

Gemeente Almelo wil een bijdrage leveren aan het vergroten van het innovatievermogen van het regionale bedrijfsleven en de totstandkoming van een circulaire economie. In het project Bio2HighTex worden door lokale en regionale bedrijven producten ontwikkeld op basis van plantaardige vezels. Toepassingsgebieden zijn bouw, confectie en landschap en sport. Gemeente Almelo faciliteert hierin toepassing van biologisch afbreekbare producten ten behoeve van onderhoud en reparatie van kunstwerken.

Voorgesteld besluit

1. Deel te nemen in het EFRO project Bio2HighTex (Europese Fonds voor Regionale Ontwikkeling) met als doel de ontwikkeling van geavanceerd biotextiel voor onderhoud en reparatie van kunstwerken.
2. De bijdrage van gemeente Almelo in het project te concretiseren door:
 - a. voor het project eenmalig een krediet van € 83.006 beschikbaar te stellen voor de jaren 2018 en 2019;
 - b. de te ontwikkelen producten in te zetten en te beproeven bij het beheer en onderhoud van Almelo's (civieltechnische) kunstwerken.
3. Dit krediet als volgt te dekken:
 - a. € 49.009 uit budget 121162 (groot onderhoud kunstwerken)
 - b. € 34.037 bijdrage vanuit de EFRO-subsidiebijdrage
4. De raad voor te stellen de programmabegroting 2018 bij verzamelbesluit te wijzigen.

Inleiding

De doelstelling van het project "Bio2HighTex" is om in een samenwerking van partners uit de gehele keten, het gebruik van fossiele grondstoffen terug te dringen en gezamenlijke duurzame innovatieve productoplossingen te realiseren. Gemeente Almelo speelt hierin een belangrijke rol door op te treden als 'launching customer' en de ontwikkelde producten in de praktijk toe te passen en te testen. In het kader van het EFRO project Bio2HighTex wil gemeente Almelo de door de deelnemende bedrijven ontwikkelde composietmaterialen op basis van natuurlijke vezels toepassen en testen en hierbij de uitgebreide beheerervaring en aanzien van kunstwerken (met name taluds, duikers, grondwapening) inbrengen. Bij het onderhoud van kunstwerken worden wij geconfronteerd met toenemende onderhoudskosten en bestaat de noodzaak te zoeken naar kostenbesparende alternatieven. Biologisch afbreekbare materialen brengen met zich mee dat zij vergaan in de bodem. In veel gevallen moeten materialen naderhand opgegraven worden: bij biologisch afbreekbare materialen is opgraven niet nodig

waardoor een substantiële kostenbesparing mogelijk is. Gemeente Almelo werkt in dit kader samen in een cluster met MKB-bedrijven, grote ondernemingen, kennisinstellingen en innovatiecentra met concreet de volgende partijen:

1. Ten Cate Thiolon
2. De Berkel BV
3. Gebr. Van der Geest BV
4. AC Ter Kuile BV
5. Kayser Bedrijfskleding BV
6. Wageningen Food & Biobased Research
7. ROC van Twente
8. Open Innovatiecentrum Advanced Materials
9. Texperium

Bio2HighTex is gelinkt aan het URBACT-project Procure waarin innovatie in publieke inkoop wordt gestimuleerd. Het Bio2HighTex project is een pilot in het URBACT-Procure project waarin beproefd wordt of via een innovatiepartnerschap met lokale en regionale bedrijven bedachte oplossingen ook door deze bedrijven gerealiseerd kunnen worden. Meer hierover: www.urbactalmelo.nl

Beoogd effect

1. Stimuleren innovatiepotentieel van lokale en regionale bedrijven met als afgeleide het stimuleren van lokale en regionale werkgelegenheid.
2. Innovaties in de gemeentelijke beheer- en onderhoudspraktijk toe te passen met als effect mogelijke kostenbesparing.

Argumenten voor

1.1 Deelname in het EFRO-project levert een bijdrage aan het vergroten van het regionale innovatievermogen.

Het project Bio2HighTex is met een totaalbudget van ruim € 2,25 mln. een groot R&D-project waarin wordt ingezet op in totaal 19 nieuwe biobased producten op het gebied van confectie, geotextielen, bouwmaterialen en sportsystemen. De marktvraag is hierbij leidend en zal zorgen voor massa en een hoge mate van zichtbaarheid en daarmee ook de promotie van Almelo.

Het consortium bestaat uit een mix van MKB, grote ondernemingen, kennisinstellingen en overheid. Door de samenwerking in dit project kan elke partij haar positie in de waardeketen versterken en gezamenlijk kan men de (inter)nationale markt bedienen met kennis, productie en producten. Dit zal leiden tot omzetgroei bij de bedrijven binnen het consortium, maar ook bij toeleveranciers en ondersteunende bedrijven. Dit zorgt voor een groei in het bruto regionaal product, zorgt voor banenbehoud en banencreatie, maar bovenal zet het Oost-Nederland terug op kaart als het gaat om textielkennis en -kunde (Textile Valley). Gemeenten kunnen in innovatieprojecten een belangrijke rol spelen door op te treden als 'launching customer', waardoor in het innovatieproces een perspectief geboden wordt op afname van het product en toepassing in de praktijk. Hiermee wordt een belangrijke economische basis onder lokale en regionale innovatieprocessen gelegd. In het voorliggende project leggen wij de focus op zowel lokaal en regionaal bedrijfsleven als de rol van Gemeente Almelo als 'launching customer'.

1.2 Het onderhoud en beheer van Almelse kunstwerken (bruggen, duikers, taluds e.d.) is met het ouder worden van de infrastructuur een toenemende kostenpost.

Team beheer en onderhoud voelt de noodzaak om te zoeken naar alternatieven voor traditionele materialen en oplossingen, met name ook om kosten te besparen. Van de 231 kunstwerken in Almelo hebben 31 kunstwerken een pregnante behoefte aan onderhoud. Ook ten aanzien van de overige 200 kunstwerken bestaat er een duidelijke behoefte een conserveringsslag te maken. Door samenwerking met industriële partners worden in het project nieuwe biobased conserveringstechnieken toegepast op enkele van de kunstwerken die een grote onderhoudsbehoefte hebben. Insteek is hierbij ook een kostenbesparing te realiseren. Door deelname in het EFRO-project wordt dit potentieel van kostenbesparende biobased toepassingen voor beheer en onderhoud actief verkend.

Kantttekeningen

In het project worden nieuwe materialen toegepast voor onderhoud en beheer die in de praktijk worden getest. De verwachting is dat dit leidt tot een kostenverlaging in onderhoud en beheer. Op basis van de veelal lange afschrijftermijnen (20-40 jaar) brengt dit een risico met zich dat niet zeker gesteld is dat ook op lange termijn de onderhoudskosten verondersteld laag blijven. Hoewel wordt ingezet op het ontwikkelen van een conserveringslaag die in principe levensduur verlengend en daarmee kosten besparend is, blijft er een risico bestaan ten aanzien van correct aanbrengen van deze laag en de visuele kwaliteit van deze laag op de langere termijn. Om dit risico te ondervangen worden de volgende maatregelen genomen:

1. Het risico op stijging van de onderhoudskosten wordt in het kader van de product-ontwikkeling contractueel afgedekt;
2. De toegepaste materialen worden m.n. ingezet in een afgekaderd gebied in Almelo waarin wij innovaties in onderhoud en beheer toepassen (Turfkade) en waarop wij in het kader van de met de provincie overeengekomen doelstellingen om dit gebied te verduurzamen extra monitoringscapaciteit kunnen inzetten.

Alternatieven

1. De mogelijkheden voor lokale overheden ten aanzien van het bevorderen van het innovatievermogen van lokaal en regionaal bedrijfsleven zijn relatief beperkt:
 - a. Subsidiering is de klassieke benadering, maar binnen de begroting van gemeente Almelo zijn hiervoor geen middelen gereserveerd.
 - b. via inkoop en aanbesteding, als mogelijkheid om innovatie te bevorderen, concreet door in een aanbesteding criteria te hanteren die innovatie uitlokken. In de praktijk blijkt dit voor bedrijven weinig interessant, omdat uiteindelijk een aanbesteding volgt waarin veelal toch de prijs het doorslaggevende criterium is met een reëel risico dat de opdracht gegund wordt aan een partij buiten het gevormde cluster.

Beide alternatieven zijn daarmee niet realistisch. De projectmatige samenwerking zoals beoogd in het EFRO-project blijkt voor deelnemende partijen het meest werkbaar en voorziet ook in de benodigde financiën.

2. Het onderhoud van civieltechnische kunstwerken voort te zetten op de huidige manier met traditionele materialen, zoals staal, beton, hardhout en kunststoffen. Vanuit het oogpunt van duurzaamheid en innovatie is dit geen reëel alternatief. Het leidt niet tot versterking van de lokale en circulaire economie en heeft geen duurzaamheidsvoordelen in de zin van gebruik van lokale materialen, beperking van het gebruik van fossiele grondstoffen en CO2-besparing.

Kosten, opbrengsten, dekking en preventief toezicht

- De kosten van het project voor Gemeente Almelo zijn gemaximaliseerd op een bedrag van € 83.046. Vanuit EFRO wordt een subsidiebijdrage verstrekt van € 34.037. Hierdoor bedragen de netto projectkosten voor Gemeente Almelo € 49.009. Deze kosten worden gedekt vanuit het budget 121162 (groot onderhoud kunstwerken).
- Er is sprake van een lastenuitzetting die volledig wordt gedekt door de subsidie. Dit leidt tot een positieve beoordeling in de ambtelijke-pretoets. Het voorstel moet nog wel formeel goedgekeurd te worden door provincie/ toezichthouder.

Uitvoering

De werkzaamheden worden ingepland in het regulier investerings- en onderhoudsplanung van de afdeling Beheer en Onderhoud onder verantwoordelijkheid van de teamleider.

Bijlagen

n.v.t.

Procesinformatie

Intern overleg

Het project is besproken met de relevante vakdisciplines.

Afstemming met portefeuillehouder

Het voorstel is besproken met wethouder Langius en is geaccordeerd.

Directie-advies

B&W voorstel standaard

Communicatie over het besluit

Standaard persbericht.